

Vil I starte et bofællesskab sammen?

For nyligt fik jeg en henvendelse fra en gruppe, som efterspurgte gode råd og inspiration til deres proces med at finde ud af, om de skulle slå pjalterne sammen i et bofællesskab. Det kom der denne guide ud af, som kan være til gavn for andre i samme situation:

I har spiret en fælles drøm om at starte et kollektiv/bofællesskab sammen. Måske kender I hinanden rigtigt godt i forvejen – måske kender I hinanden mere overfladisk fra fx en arbejdsplads eller kolonihaveforening, eller I har fundet sammen netop fordi I søger lidt af det samme. Uanset vil I gerne lære hinanden (endnu) bedre at kende, før I beslutter jer for, om I vil forsøge at starte et kollektiv/bofællesskab sammen.

Man ved aldrig med sikkerhed, at man har fundet de rette bofæller. Man kan simpelthen ikke vide på forhånd, hvordan konstellationen og relationerne i praksis vil fungere. Så I skal være indstillede på, at det er et forsøg, I kaster jer ud i, og at der kan vise sig mange knaster i jeres fællesskab, som I ikke havde drømt om på forhånd. Men hvis I har modet til at kaste jer ud i forsøget, kan det til gengæld vise sig at være en af jeres livs bedste beslutninger.

I får her 4 råd til jeres proces med at lære hinanden bedre at kende. Der er selvfølgelig mange flere ting, I skal tage fat på, hvis I vil starte et bofællesskab sammen (jura, økonomi, finde stedet, aftale helt konkret hvordan det hele skal være osv osv...). Rådene fokuserer snævert på det at komme nærmere, om netop I har lyst til at starte et bofællesskab med hinanden.

RÅD NR 1: BRUG TID SAMMEN

Som sagt kan man ikke vide, om en konstellation af mennesker vil fungere godt som bofællesskab. Tænk på, at det at bo i bofællesskab - afhængigt af hvor fælles/integreret det er – på mange måder minder om at bo sammen med en kæreste/ægtefælle. Og på samme måde som i et parforhold kan det at bo sammen vise sig at være noget ganske andet end at besøge hinanden og gå ud at spise sammen.

Men man kan komme derhen, hvor man har en stærk og velfunderet intuition omkring, at det kan blive rigtigt godt. Denne intuition får man ikke alene af at sidde rundt om et bord og snakke. Der er mange ting, som man kun finder ud af ved simpelthen at hænge ud sammen i forskellige rammer/situationer.

Fungerer det praktiske; føler alle, at der er en god dynamik og balance ift. at tage ansvar? Hvordan er omgangsformen med børnene (hvis der er børn); har I det hver især ok med den måde, de andre omgås både deres egne og jeres børn? Hvordan er dynamikken og stemningen; glider samværet og samtalen let og løfter I energien sammen – eller bliver det tungt og akavet? Den slags ting.

Derfor: Sørg for at bruge tid sammen. Hæng ud. Gerne i forskellige situationer. For eksempel:

- Hold weekend sammen med overnatning og alt, hvad det implicerer af samvær og praktik
- Lav noget praktisk sammen; er der nogen, der skal have ordnet deres have, så lav en fælles arbejdsdag, hvor I hygger jer med at hjælpes ad

- Hvis der er børn involveret: Lav noget sammen med børnene, på børnenes præmisser.
- Skab voksensamvær, hvor I kan fordybe jer i samtale om mere komplekse og følsomme emner

Der er selvfølgelig grænser for, hvor meget tid I skal bruge på at lave "arrangeret samvær". I vurderer selv, hvilke scenarier, der vil være givende for jer at prøve af, og hvor meget I har brug for. Og hvis I bliver ved med at være i tvivl, selvom I har været på 5 kanoture sammen, så vil 5 yderligere kanoture nok ikke gøre jer klogere; så er der nok et eller andet ved konstellationen, som ikke er bæredygtigt.

RÅD NR 2: LYT TIL MAVEFORNEMMELSERNE OG VÆR ÆRLIG

Der går sjældent røg uden en brand. Hvis du er ambivalent, forbeholden, utryg, irriteret – så er det sandsynligvis ikke bare fordi du har glemt ja-hatten derhjemme. Der er et eller andet, du skal tage alvorligt. Måske er det ikke så stort eller problematisk, at det skal skille jer ad. Men du må ikke negligere det.

Vær ærlig. Du skal hverken sælge dig selv til de andre eller sælge fællesskabet til dig selv. I skal åbent og ærligt finde ud af, om I alle sammen tror på, at I vil kunne skabe et velfungerende bofællesskab sammen. Du kan fx italesætte det åbent og ærligt som en bekymring. Du/I kan også forsøge at "teste" det, der bekymrer dig, ved at skabe situationer, der udfordrer netop dette. Eller se om du/I kan ændre på de dynamikker, der går dig på, eller om det virker fastlåst.

RÅD NR 3: SKAB GODE SAMTALER

Det er lige så vigtigt, *hvordan* I taler sammen, som *hvad* I taler om. Der er to meget normale dynamikker, i sociale samtalsituationer, som I helst skal bryde med: At der er nogen, der taler (for) meget og andre (for) lidt; og at man ikke taler om det, som er svært/konfliktfyldt. Netop når det handler om at alle lærer hinanden bedre at kende, og I skal finde ud af om I vil bo sammen, går det ikke at samtalerne forløber ved at to underholder med røverhistorier, mens de øvrige er passive.

Jeg vil anbefale én rigtig god og rørende enkel måde at skabe en god samtale: Formulér de spørgsmål / temaer, I gerne vil omkring, og lav så runder, hvor I én efter én taler. Sådan sikrer I, at alle kommer til orde og at man rent faktisk lytter til hinanden. Og når I formulerer spørgsmålene/temaerne kan I sikre, at I hurtigt når langt dybere ned end vejruddigten og at I også kommer omkring det svære på en måde, hvor ingen "putter med noget".

Reglerne er, at man ikke afbryder/indvender/tilføjer/stiller spørgsmål, mens andre taler. Hvis man får brug for at tilføje noget eller spørge om noget, mens man lytter til de andre, må man vente til man får turen igen. Man skal igennem runden mindst én gang – og i eventuelle efterfølgende runder skal man kun sige noget, hvis man har lyst/behov.

Formen kan bruges til mange forskellige slags spørgsmål / temaer. Der kan formuleres meget konkrete, afgrænsede spørgsmål – men I kan også bare formulere et stikord som inspiration til fri, associativ "tal-mens-du-tænker".

Eksempler på sidstnævnte kan være:

- Drømme
- Værdier

Lidt mere konkrete temaer kunne være

- Mine styrker
- Mine svagheder

Og formen er virkelig god til at tvinge gruppen til at få hul på bekymringer og potentielle konfliktpunkter – fx med disse spørgsmål:

- Hvad bekymrer mig?
- Hvad er mine forbehold?
- Hvilke ultimative krav har jeg til stedet, fællesskabet, menneskene, ...?

RÅD NR 4: TAL OM HVAD I VIL SKABE SAMMEN – BÅDE KONKRET OG ABSTRAKT

Det giver langt henad vejen sig selv, hvad det er vigtigt at tale om i relation til hvad det er for et bofællesskab, I vil skabe. Her har I en tjekliste, I kan lade jer inspirere af, som rummer de overordnede temaer, som det generelt er væsentligt at få talt om (-der kan selvfølgelig være andet/mere, der er vigtigt for jer). I kan bruge listen til at formulere spørgsmål/temaer til samtaler under jf. råd nr. 3.

De overordnede rammer:

- Geografisk placering (land/by, afstand fx til København eller offentlig transport)
- Økonomisk ramme: indskud/andele og huslejer¹

Drømmen om bofællesskabet:

- Hvad er det for et liv/en hverdag, I drømmer om?
- Hvad håber I at det at bo i bofællesskab kommer til at betyde/give jer?
- Hvad vil I gerne bidrage med/give til fællesskabet/de andre?

Relationerne og det sociale fællesskab:

- Mad og fællesspisning
- Det sociale fællesskab: Forventninger til hvor meget man er sammen i fællesskabet vs. individuelt og familieliv
- Børn: værdier, omgang og engagement
- Sociale personligheder: Hvordan agerer I hver især i relationer og fællesskaber? Hvilke roller tager I typisk på jer? Er I introverte/ekstroverte? Osv.

Det praktiske og fysiske fællesskab:

- Håndværkertilbud eller indflytningsklart
- Hvor fælles/individuelt indendørs
- Hvor fælles/individuelt udendørs
- Fælles faciliteter og ressourcer (have, bil, græsslåmaskine, sauna, arbejdsrum/kontor, ...)
- Fælles projekter (køkkenhave, dyr, midsommerfest, arbejdsdage, ...)

---

¹ De økonomiske aspekter af at starte et bofællesskab/kollektiv er omfattende. Helt indledningsvist, i denne fase, er det relevante at finde ud af, ca hvor mange penge I vil kunne låne for dermed at kunne blive klogere på jeres muligheder ift. det aktuelle boligmarked. I Marie Chimwemwe Degnbols bog om økonomi og jura fra kollektiver, som udkommer i efteråret 2017, vil I kunne læse meget mere om hvordan, I griber de økonomiske og juridiske aspekter an i opstartsfasen. Se www.bosammen.nu/bog.

- Praktiske opgaver: Hvilke skal løftes af fællesskabet og hvordan?
- Praktiske personligheder: er man en håndværkertype eller har man ti tommelfingre og hader at hamre; er man til orden eller er rod ok? Tænk på erfaringer med at have boet med kærester, familie, på kollegie eller i kollektiv m.v.: Hvad var irriterende, hvad betød meget for dig, hvad havde du selv svært ved?